

PAGRINDINĖS SĄVOKOS

1. BENDROSIOS

1.1. **Abrisas** – miško kvartalo sklypų ribų eskizas su instrumentinės nuotraukos duomenimis.

1.2. **Ardas** – vienodo aukščio ir struktūros medyno dalis. Yra skiriami pirmasis (arba viršutinis, bonitetas – ne mažesnis kaip 5B; skalsumas – ne mažesnis kaip 0,3, išskyrus medynus po neplynujų pagrindinių miško kirtimų, kuriuose pirmojo ardo skalsumas ne mažesnis kaip 0,2) ir antrasis (arba žemutinis, žemesnis už pirmąjį ne mažiau kaip 20 %, skalsumas – ne mažesnis kaip 0,1, vidutinis aukštis – ne mažesnis kaip 5 m) ardoi. Taksacijos metu dėl informacijos apdorojimo patogumo sutartinius ardų numerius gauna pomiškis, polajiniai želdiniai, apaugimas pelkėse (menkmiškis), pavieniai medžiai, savaiminis žėlimas.

Ardų skyrimas spygliuočių ir kietųjų lapuočių želdiniuose:

želdiniai ir juos praaugę savaiminiai minkštieji lapuočiai yra priskiriami vienam ardui, jei aukščių skirtumas nesiekia 4 m;

želdiniai yra priskiriami antrajam ardui, jei jie atitinka antrojo ardo reikalavimus arba sutartiniam šeštajam ardui, kai savaiminiai minkštieji lapuočiai yra juos praaugę daugiau kaip 4 m. Želdiniai iki 5 m. amžiaus taksuojami 1-u ardu, o jei juose vyksta minkštųjų lapuočių žėlimas, jis taksuojamas 5-u ardu. Atžėlusios pagrindinės medžių rūšys įtraukiamos į 1-o ardo sudėtį. Želdiniuose ir žėliniuose iki 30 m. amžiaus po ugdymo kirtimų atželiantys iš kelmų minkštieji lapuočiai į rūšinę sudėtį netraukiami, bet aprašomi 5-ame arde.

1.3. **Biologinė įvairovė** – gyvųjų organizmų rūšių, jų bendrijų, buveinių, ekosistemų ir genetinė įvairovė.

1.4. **Biržė** – miško kirtimui atrėžtas arba kertamas medynų plotas.

1.5. **Biržių seka** – tai laipsniškas biržinės sistemos medynų amžiaus (aukščio) didėjimas vyraujančių vėjų kryptimi, t. y. kai jaunesni medynai dengia nuo vėjų senesnius.

1.6. **Elektroniniai duomenų imtuvai** – rankiniai kompiuteriai, skirti duomenims miške užrašyti, preliminariai apdoroti ir perduoti į bazinio kompiuterio duomenų bazes.

1.7. **Europos ekologinis tinklas „Natura 2000“** – Europos Bendrijos svarbos saugomų teritorijų bendras tinklas, susidedantis iš buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų, skirtas išsaugoti, palaikyti ir prireikus atkurti iki tinkamos apsaugos būklės natūralius buveinių tipus ir gyvūnų bei augalų rūšis Europos Bendrijos teritorijoje.

1.8. **Fotoabrisas** – miško kvartalo sklypų ribų eskizinis brėžinys aerofotonuotraukoje arba ortofotoplane su dešifruotomis sklypų ribomis ir instrumentinės nuotraukos duomenimis.

1.9. **Geografinė informacinė sistema** – geografinių objektų, jų charakteristikų ir kitos informacijos, turinčios sąsają su Žeme, kaupimo, tvarkymo, apdorojimo, saugojimo, paieškos ir pateikimo kompiuterizuota informacinė sistema, skirta projektavimo, modeliavimo, analizės, mokslo ir kitiems geografinės erdvės uždaviniams spręsti.

1.10. **Georeferencinis pagrindas** – stabilių objektų (kelių, geležinkelių, hidrografijos), geodezinio pagrindo bei vietovių grafiniai ir atributiniai duomenys, naudojami kartu su ortofotografiniais žemėlapiais ir privalomi visiems valstybės registrams, kaupiantiems geografinius duomenis.

1.11. **Gero ūkininkavimo sertifikatas** – nepriklausomo vertintojo išduotas dokumentas, liudijantis, kad valdos miško būklė ir ūkinė veikla jame atitinka nustatytus standartus.

1.12. **Globalinė padėties nustatymo sistema (GPS)** – specializuotų dirbtinių Žemės palydovų ir prietaisų visuma, skirta padėties nustatyti, pasauliniams ir valstybiniais geodeziniais tinklams sudaryti, atnaujinti ir kitiems teoriniams bei praktiniams uždaviniams spręsti.

1.13. **Kadastru vietovė** – pagrindinis nekilnojamojo turto kadastru teritorinis vienetas, skirtas

nekilnojamojų daiktų apskaitai ir žymėjimui, turintis nustatytas ribas, plotą, pavadinimą ir unikalų skaitmeninį kodą. Kadastro vietovė skaidoma į kadastro blokus, kurie turi ribas ir unikalius skaitmeninius kodus. Kadastro vietovės nustatomos ir keičiamos Vyriausybės nustatyta tvarka.

1.14. **Kirtimo amžius** – nustatyta tvarka patvirtintas medynų amžius, kai galima pradėti pagrindinius kirtimus. Jis gali būti diferencijuotas pagal vyraujančias medžių rūšis, miškų grupes, augavietes, bonitetus, vidutinius skersmenis ir kt.

1.15. **Kirtimo apyvarta** – medynų auginimo trukmė, įskaitant medyno atkūrimo laikotarpį, nustatyta brandai pasiekti.

1.16. **Kirtimo norma** – nustatyta tvarka apskaičiuotas ir patvirtintas medienos kiekis ar miško plotas, kuris bus paruošiamas valdoje per metus atliekant pagrindinius ir/arba tarpinius miško kirtimus.

1.17. **Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastras** – visuma duomenų apie miškus, jų priklausomybę, miško išteklių kiekį, kokybę ir ekonominę vertę.

1.18. **Lietuvos raudonosios knygos rūšis** – gyvūnų, augalų ir grybų rūšis, įrašyta į Lietuvos raudonąją knygą pagal saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 504 (Žin., 2003, Nr. 100-4506).

1.19. **Lietuvos raudonosios knygos augalų bendrija** – augalų bendrija įrašyta į Augalų bendrijų raudonosios knygos sąrašą, patvirtintą aplinkos ministro 1998 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 237 (Žin., 1998, Nr. 108-2976).

1.20. **Medynas** – miško dalis, kurioje sumedėjusios augalijos ardų sandara yra vienoda, vyrauja tam tikra medžių rūšis, augalija yra panašaus amžiaus, turi vienodą augavietę ir ši miško dalis šiais rodikliais skiriasi nuo gretimų miško dalių. Medynai skirstomi į tokias mišrumo ir amžiaus grupes:

1.20.1. **grynasis medynas** – medynas, kuriame pirmojo ardo vyraujančios medžių rūšies tūris sudaro 76 % ar daugiau medyno tūrio;

1.20.2. **mišrusis medynas** – medynas, kuriame pirmojo ardo vyraujančios rūšies medžių tūris sudaro mažiau kaip 76 % medyno tūrio;

1.20.3. **įvairiamžis medynas** – medynas, kuriame išskiriamos vienos rūšies medžių kartos, kurių amžius skiriasi ne mažiau kaip 20 metų;

1.20.4. **brandus medynas** – pagrindinių miško kirtimų amžių pasiekęs medynas. Pagrindinių miško kirtimų amžiai nustatomi Miško kirtimų taisyklėse.

1.21. **Medynų brandumo grupė** – medynų amžiaus intervalas, sudarytas iš nustatyto skaičiaus gretimų amžiaus klasių ir turintis savo pavadinimą (jaunuolynas, pusamžis, bręstantis arba brandus medynas). Medynų brandumo grupės II, III ir IV miškų grupių poūkiuose yra sudaromos, sujungiant gretimų amžiaus klasių plotus: jaunuolynai (pirmųjų keturių amžiaus klasių medynų plotas spygliuočių ir kietųjų lapuočių poūkiuose, pirmųjų dviejų – minkštųjų lapuočių poūkiuose), pusamžiai (amžiaus klasių tarp jaunuolynų ir bręstančių medynų plotas), bręstantys (priešpaskutinės amžiaus klasės nustatytoje kirtimo apyvartoje medynų plotas) ir brandūs (nustatytos kirtimo apyvartos paskutiniosios ir, jei yra, vyresnių už ją amžiaus klasių medynų plotas). Siekiant įvertinti ūkininkavimo kokybę brandžių medynų amžiaus grupėje gali būti išskiriami perbrendę medynai (spygliuočių ir kietųjų lapuočių medžių rūšių medynai, kurių amžius yra 30 ir daugiau metų didesnis už kirtimo amžių, o minkštųjų lapuočių medžių rūšių – atitinkamai 20 ir daugiau metų). II miškų grupėje perbrendę medynai prilyginami brandiems. Medynų brandumo grupėmis siekiama palengvinti poūkio amžiaus struktūros apžvalgą, miško išteklių rodiklių analizę, apskaičiuoti ir kontroliuoti plynųjų kirtimų normą.

MEDYNŲ BRANDUMO GRUPĖS (metai)

Vyraujanti	Miš-	Jaunuolynai	Pusamžiai	Bręstantys	Brandūs
------------	------	-------------	-----------	------------	---------

medžių rūšis	kū grupė				brandūs ir perbrendę	iš jų perbrendę	
P, M, U, K, Bu, G	II	1–40	41–160	161–170	≥ 171	≥ 171	
	III		41–100	101–110	≥ 111	≥ 141	
	IV		41–90	91–100	≥ 101	≥ 131	
E	II		41–110	111–120	≥ 121	≥ 121	
	III		41–70	71–80	≥ 81	≥ 111	
	IV		41–60	61–70	≥ 71	≥ 101	
A	II		41–190	191–200	≥ 201	≥ 201	
	III		41–130	131–140	≥ 141	≥ 171	
	IV		41–110	111–120	≥ 121	≥ 151	
Sb	II		41–80	81–90	≥ 91	≥ 91	
	III		41–60	61–70	≥ 71	≥ 101	
	IV		41–50	51–60	≥ 61	≥ 91	
B, J	II	1–20	21–80	81–90	≥ 91	≥ 91	
	III, IV		21–50	51–60	≥ 61	≥ 81	
L	II		21–80	81–90	≥ 91	≥ 91	
	III		21–60	61–70	≥ 71	≥ 91	
	IV		21–50	51–60	≥ 61	≥ 81	
D	II		21–70	71–80	≥ 81	≥ 81	
	III, IV		21–30	31–40	≥ 41	≥ 61	
Bt, Gl, Bl	II		1–10	11–40	41–50	≥ 51	≥ 51
	III, IV			11–20	21–30	≥ 31	≥ 51

Pastaba. Medynų brandumo grupės I miškų grupės poūkiuose gali būti sąlyginai sudarytos pagal II miškų grupės normatyvus.

1.22. **Miškas** – ne mažesnis kaip 0,1 ha žemės plotas, apaugęs medžiais, kurių aukštis natūralioje augavietėje brandos amžiuje siekia ne mažiau kaip 5 metrus, kita miško augalija, taip pat išretėjęs ar dėl žmogaus veiklos bei gamtinių veiksnių netekęs augalijos (kirtavietės, žuvę medynai, miško aikštės).

1.23. **Miškingumas** – miško žemės ploto santykis su administracinio, geografinio vieneto ar miškų urėdijos veiklos teritorijos plotu.

1.24. **Miško elementas** – paprastai vienos medžių rūšies, maždaug vienaamžių, vienodos kilmės ir vieno ardo medžių bendrija medyne.

1.25. **Miško riba** – linija, skirianti miško žemę nuo kitų žemės naudmenų. Miško riba yra nustatoma 3 m atstumu nuo išlygintos linijos, jungiančios medžių stiebų (kirtavietėse – kelmų

žemės paviršiaus lygyje), esančių miško pakraštyje, centrus, besiribojančios naudmenos kryptimi. Išlyginta medžių centrų linija nustatoma ne trumpesnėmis nei 20 m ilgio atkarpomis. Kai atstumas tarp išlygintos medžių stiebų centrų linijos ir besiribojančių su mišku pastatų yra mažesnis kaip 6 m, riba nustatoma per vidurį tarp statinio ir išlygintos medžių centrų linijos. Kai atstumas tarp išlygintos medžių centrų linijos ir kitų besiribojančių su mišku linijinių objektų yra mažesnis kaip 3 m, riba nustatoma tų objektų ribomis. Miško žemės, neapaugusios mišku (išskyrus kirtavietes), riba nustatoma pagal projektinę arba techninę dokumentaciją.

1.26. **Taksacinis miško sklypas** (toliau – sklypas) – vientisa kvartalo dalis, kurios atskyrimą nuo kitų dalių ir jos minimalų plotą nulemia žemės naudmenos tipas, augavietė ir medyno taksaciniai rodikliai. Sklypas yra pirminis apskaitos, projektavimo, ūkininkavimo ir kontrolės vienetas.

1.27. **Miško kvartalas** – paprastai keturkampis, vientisas, miško masyvo pastovaus geometrinio skaidymo elementas, turintis savo nuolatinį numerį. Kvartalus vieną nuo kito skiria aiškiai matomos natūralios (keliai, upės, grioviai) arba dirbtinės (kvartalinės proskynos) ribos. Nedideli miško masyvai gali sudaryti atskirus kvartalus arba būti sujungti į vieną kvartalą.

1.28. **Miško masyvas** – ištisinė miško žemės teritorija, turinti gamtines, antropogenines ribas arba apsupta kitų žemės naudmenų.

1.29. **Miškotvarkos projektas** – dokumentas, pagal kurį organizuojama miškų ūkio veikla ir atliekami visi miškų atkūrimo, naudojimo ir miško žemių tvarkymo darbai. Skiriami šie miškotvarkos projektų tipai:

1.29.1. **miškų tvarkymo schemas** – specialiojo teritorijų planavimo dokumentai, rengiami valstybinių miškų valdytojų bei regionų teritorijoms ir skiriami bendrajai miško žemių naudojimo politikai nustatyti, jų tvarkymo koncepcijai parengti;

1.29.2. **vidinės miškotvarkos projektai** – tai miškų ūkio veiklos planai, rengiami visoms valstybinių miškų valdytojų bei privačioms miškų valdoms ir skiriami konkrečių tvarkymo priemonių sistemai jose nustatyti.

1.30. **Miško valda** – nuosavybės teise valdomas miško žemės sklypas (sklypai):

1.30.1. **stambi** – kai ne mažiau kaip 500 ha miško žemės,

1.30.2. **smulki** – kai mažiau kaip 500 ha.

1.31. **Miškų grupė** – miško žemės plotai, kuriuose panašūs pagrindiniai ūkininkavimo tikslai ir ūkininkavimo režimas;

1.31.1. **miškų pogrupis** – vienodos paskirties miškų grupės dalis.

1.32. **Miškų valstybės kadastro integruota informacinė sistema** – vieninga valstybinės miškų apskaitos, valstybinės miškų inventORIZACIJOS ir įvairių su miškų ūkiu susijusių duomenų rinkimo, apdorojimo, aktualizavimo, teikimo vartotojams bei visuomenei sistema, skirta valstybinei miškų apskaitai, miškų ūkio valstybinio valdymo sprendimams priimti ir miškų ūkinei veiklai organizuoti.

1.33. **Natūrali buveinė** – sausumos arba vandens plotai su jiems būdingais geografiniais, abiotiniais ir biotiniais visiškai natūraliais ar pusiau natūraliais požymiais.

1.34. **Pavieniai medžiai** – medžiai jaunuolynuose ir pusamžiuose medynuose (vidutinis aukštis – ne mažesnis kaip 15 m, viršija vidutinį medynų aukštį ne mažiau kaip 35 %) bei neapaugusioje medynų žemėje (skalsumas – mažesnis kaip 0,2, vidutinis aukštis – ne mažesnis kaip 5 m).

1.35. **Polajiniai želdiniai** – želdiniai, įveisti po medyno ardu danga, ir želdiniai, įveisti neapaugusioje medynų žemėje, bet, laiku neišugdžius, atsidūrę po juos praaugusių savaiminių minkštųjų lapuočių medžių lajomis.

1.36. **Pomiškis** – po medyno ardu danga augantys, gyvybingi, savaiminės kilmės, dvejų metų ir vyresni, ne didesnio kaip 4 m aukščio medeliai bei 5–8 m aukščio medeliai, nesudarantys antrojo ardo.

1.37. **Poukis** – miškų tvarkymo vienetas, sudarytas iš medynų, kurie bus tvarkomi taikant

vienodas miškininkystės priemonės ir kuriems bus taikoma vienoda kirtimų normos nustatymo metodika.

1.38. **Trakas** – sumedėjusi krūminė augalija miško ir ne miško žemės naudmenose, dengianti ne mažiau kaip 10 % sklypo ploto.

1.39. **Darnusis miškų ūkis** – miškų ir miško žemės priežiūra bei naudojimas taip, kad būtų palaikoma jų biologinė įvairovė, produktyvumas, gebėjimas atsikurti, gyvybingumas ir jų pajėgumas atlikti dabar ir ateityje reikiamas ekologines, ekonomines ir socialines funkcijas vietiniu, nacionaliniu ir globaliniu lygiais ir nedaroma žala kitoms ekosistemoms.

1.40. **Valstybinė miškų apskaita** – Lietuvos miško išteklius apibūdinančių kiekybinių bei kokybinių rodiklių visuma, parengta valstybinės miškų inventorizacijos pagrindu, leidžianti reguliariai įvertinti gamtinę ir ūkinę šalies miškų būklę, racionaliai juos valdyti, naudoti, atkurti ir gerinti.

1.41. **Vykmetis** – periodas, kuriam patvirtintas miškotvarkos projektas.

2. ŽEMĖS KATEGORIJOS IR NAUDMENOS

2.1. **MIŠKO ŽEMĖ** – apaugęs mišku (medynai) ir neapaugęs mišku (kirtavietės, žuvę medynai, miško aikštės, medelynai, daigynai, miško sėklinės plantacijos ir žaliaviniai krūmynai bei plantacijos) plotas. Miško žemei taip pat priskiriami tame pačiame plote esantys miško keliai, kvartalų, technologinės ir priešgaisrinės linijos, medienos sandėlių bei kitų su mišku susijusių įrenginių užimti plotai, poilsio aikštelės, žvėrių pašarų aikštelės, taip pat žemė, skirta miškui įveisti.

2.1.1. **MEDYŪŲ ŽEMĖ** – žemės sklypai, skirti medynams auginti.

2.1.1.1. **Apaugusi mišku žemė** – žemės sklypai, apaugę medžiais, atitinkantys glaudumo ir našumo normatyvus pagal augavietės kokybę.

2.1.1.1.1. **Savaiminių medynų žemė** – žemės sklypai, kuriuose auga savaiminės kilmės medynai.

2.1.1.1.2. **Miško želdinių žemė** – žemės sklypai, kuriuose auga sodinimu ar sėjimu įveisti medynai.

2.1.1.1.3. **Mišrios kilmės medynų žemė** – žemės sklypai, kuriuose auga mišrios kilmės medynai.

2.1.1.2. **Neapaugusi mišku žemė** – žemės sklypai, kuriuose nėra medžių arba jų skalsumas nesiekia nustatyto minimumo.

2.1.1.2.1. **Miško aikštė** – žemės sklypas, kuriame nėra medžių, bet yra išlikusių miško ekosistemos požymių (elementų).

2.1.1.2.2. **Miško kirtavietė** – žemės sklypas, kuriame medynas buvo iškirstas (ne seniau kaip prieš 10 metų), bet neatkurtas.

2.1.1.2.3. **Žuvęs medynas** – žemės sklypas, kuriame vyrauja džiūstantys, nudžiūvę, vėjo išversti ir nulaužti arba gaisro sunaikinti (pažeisti) medžiai, o sveiki medžiai netenkina medynų skalsumo ir našumo normatyvų pagal augavietės kokybę.

2.1.2. **MIŠKO DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS IŠAUGINIMO ŽEMĖ** – žemės sklypai, skirti miško dauginamajai medžiagai auginti ir miško sėklinei bazei organizuoti.

2.1.2.1. **Miško medelynas** – žemės sklypas, kuriame auginami medžių ir krūmų sodmenys miško ir dekoratyviniams želdiniams veisti.

2.1.2.2. **Miško sėklinė plantacija** – atrinktų klonų arba šeimų plantacija, atskirta arba tvarkoma taip, kad nebūtų apdulkinama iš kitų šaltinių, ir galinti dažnai duoti gausų bei lengvai surenkamą sėklų derlių.

2.1.3. **TECHNOLOGINĖS PASKIRTIES ŽEMĖ** – žemės sklypai, skirti miško teritorijos bei miško valdymo, auginimo ir naudojimo technologinėms reikmėms tenkinti.

2.1.3.1. **Kvartalinė linija** – proskyna, skaidanti miško masyvą į mažesnius teritorinius vienetus – kvartalus.

2.1.3.2. **Technologinė linija** – proskyna, skirta miško technologiniams įrenginiams perkelti, medienai ištraukti ir išvežti.

2.1.3.3. **Miško kelias** – 5 m pločio ar siauresnis žemės ruožas, naudojamas transporto, susijusio su miško valdymu, auginimu, naudojimu ir apsauga, eismui.

2.1.3.4. **Miško priešgaisrinė juosta** – žemės ruožas, skirtas miško gaisro plitimui stabdyti.

2.1.3.5. **Trasa** – 10 m pločio ar siauresnis žemės ruožas, skirtas ryšių, energijos perdavimo, melioracijos ir kt. linijoms įrengti.

2.1.4. **KITOS PASKIRTIES ŽEMĖ** – žemės sklypai, skirti nemedinei miško produkcijai auginti ir miško paslaugoms teikti.

2.1.4.1. **Miško sandėlis** – žemės sklypas, skirtas pagamintai ir iš ruošos vietos išgabentai miško produkcijai, visų pirma medienai, sukrauti, apmatuoti ir parduoti.

2.1.4.2. **Šalutinių miško žaliavų plantacija** – žemės sklypas, kuriame auginami medeliai ir krūmai techninėms, vaistinėms ir maistinėms žaliavoms gauti.

2.1.4.3. **Pašarinė miško aikštelė** – žemės sklypas, skirtas žvėrių pašarinėms kultūroms auginti arba žvėrims šerti.

2.1.4.4. **Miško poilsio vietė** – žemės sklypas, skirtas poilsiui miške organizuoti (aikštės, poilsio ir žaidimų aikštelės, transporto stovėjimo aikštelės, masinių renginių vietos, regyklos ir kitų rekreacinės infrastruktūros objektų vietos).

2.1.4.5. **Miško laukymė** – miško masyve esanti miško aikštė, neapaugusi sumedėjusia augalija, dirvonuojanti ar laikinai naudojama žemės ūkio reikmėms. Miestų teritorijose miško laukymės išskiriamos bendrajame plane suprojektuotose miškų ūkio ir rekreacinių miškų paskirties teritorijose.

2.1.4.6. **Rekreaciniai miško želdiniai** – želdiniai, įveisti vietovės vaizdingumui pagerinti.

2.1.4.7. **Miško įrenginių žemė** – žemės sklypas, kuriame yra trobesiai, įrenginiai ir naudmenos miško apsaugai aprūpinti.

2.2. NE MIŠKO ŽEMĖ

2.2.1. Žemės ūkio naudmenos

2.2.1.1. **Ariamoji žemė** – žemės sklypai, nuolat įdirbami (ariami) ir laikinai neįdirbami, naudojami arba tinkami naudoti žemės ūkio kultūroms auginti, daugiamečių žolių ir kultūrinių ganyklų sklypai pūdymui, dirvonai (sklypai daugiau kaip metus nenaudojami žemės ūkio kultūroms auginti ar pūdymui).

2.2.1.2. **Sodai** – žemės sklypai, užsodinti vaismedžiais ir vaiskrūmiais.

2.2.1.3. **Pievos** – žemės sklypai, užsėti (kultūrinės pievos) ar natūraliai apaugę daugiamečiais pievų žolėmis (natūralios užliejamos ir sausuminės pievos), naudojami ar galimi panaudoti šienai ruošti. Pievos gali būti laikinai ganomos.

2.2.1.4. **Natūralios ganyklos** – žemės sklypai, natūraliai apaugę pašarinėmis žolėmis ir naudojami arba galimi naudoti gyvulių ganiavai.

Pastaba. Natūralios pievos ar ganyklos, kurios yra supelkėję ar apaugę krūmais ir medžiais ir dėl to daugiau kaip 70 % jų ploto yra išnykusios pašarinės žolės yra priskiriamos pelkėms, krūmynams arba apaugusiai medynų žemei.

2.2.2. **Užstatyta teritorija** – skverai, aikštės, stadionai, aerodromai, kiemai, gazonai, šaligatviai, aikštelės; veikiančios ir uždarytos kapinės bei joms įrengti ar išplėsti perduoti žemės plotai; namų valdų žemės sklypai ir šių sklypų dalys.

2.2.3. Keliai

2.2.3.1. **Autokeliai** – žemės plotai, užimti inžinerinių statinių, skirtų transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui. Keliu užimtą plotą sudaro sankasa, važiuojamoji dalis, kelkraščiai, skiriamoji juosta, kelio grioviai, sankryžos, autobusų sustojimo aikštelės, pėsčiųjų ir dviračių takai, želdynai, esantys kelio juostoje, kelio statiniai – tiltai, viadukai, automobilių sustojimui ir stovėjimui skirtos vietos, vandens pralaidos, nubėgimo latakai, eismo reguliavimo priemonės ir kt.

2.2.3.2. **Geležinkelis** – žemės plotas, kurį sudaro sankasa, iškasa, važiuojamoji dalis (bėgiai),

grioviai, traukinių eismo reguliavimo priemonės, kiti geležinkelio įrenginiai ir jų apsauginė zona, apskaitomas keliu. Geležinkelio juostoje esanti kita žemė apskaitoma pagal faktiškai esamas žemės naudmenas. Geležinkelio stočių teritorijose esanti žemė priskiriama užstatytai teritorijai arba, atsižvelgiant į esamą situaciją, apskaitoma pagal faktiškai esamas naudmenas.

2.2.4. **Vandenys** – vidaus paviršinio vandens telkiniai (žemės reljefo įdubos, nuolat arba periodiškai užpildytos tekančiu ar stovinčiu vandeniu): ežerai, upės, upeliai, žuvininkystei ir kitiems tikslams įrengti tvenkiniai, kanalai, grioviai, išskyrus pakelių, kūdros. Apskaičiuojant vandens telkinio plotą, kanalo ar griovio plotis matuojamas nuo šlaito krašto, pridodant 1 m pakrantės juostos plotį. Ežerų, upių, tvenkinių kranto linija atitinka daugiametį vidutinį vandens horizonto lygį. Kastinės kūdros ribos sutampa su jos šlaito kraštu.

2.2.5. **Kita ne miško žemė**

2.2.5.1. **Sumedėjusia augalija apaugusi ne miško žemė**

2.2.5.1.1. **Medžių ir krūmų želdiniai**, kuriems priskiriami miškais neapskaitomi želdiniai ir želiniai, miestuose ir kaimuose: žmogaus įveisti parkai, žemė, užimta dirbtinai įveistais ar natūraliai apaugusiais krūmais (sumedėjusiais, neturinčiais aiškiai išreikšto vieno stiebo bei lajos augalais). Pavieniai medžiai, jų eilės ir gyvatvorės medžių ir krūmų želdiniams priskiriami tik tais atvejais, kai sudaro ne mažesnio kaip 0,10 ha ploto kontūrą.

2.2.5.1.2. **Krūmynai** – žemės sklypai, apaugę krūmais ir dėl augavietės sąlygų netinkami medynui suformuoti.

2.2.5.2. **Pelkės** – žemės sklypai, apaugę charakteringa pelkių augalija ir turintys nenusausintą ne mažesnio kaip 30 cm gylio durpės sluoksnį. Pelkėje apaugimas medžiais (menkmiškis) aprašomas taksacinėje kortelėje atskiru ardu, kai nesiekia 0,3 skalsumo arba skalsumas 0,3–1,0 ir neatitinka žemiausio normatyvinio boniteto (11 priedas).

2.2.5.3. **Pažeista žemė** – žemės sklypai sudarkytu paviršiumi (sąvartynai, naudojami ir išnaudoti, bet nerektuluoti ir nenumatyti rektuluoti karjerai, durpynai), neparuošti miškui želdinti ar kitoms miško ūkio reikmėms tenkinti.

2.2.5.4. **Nenaudojama žemė** – žemės sklypai, netinkami arba negalimi naudoti žemės ar miškų ūkiui (statūs kalvų šlaitai, skardžiai, akmenynai, smėlynai, duobės, nuošliaužos, nuogriuvos, griovos, dykvietės). Nenaudojamai žemei taip pat priskiriamos į miško masyvus įsiterpusios žemės ar miškų ūkiui nepanaudojamos platesnės kaip 10 m griovių, elektros, ryšių bei energetikos trasos.

2.2.6. Miškų plotams nepriskiriami pakelėse, prie vandens telkinių, geležkelių augančios medžių ir krūmų želdinių grupės, medžių juostos, kurių vidutinis plotis yra ne didesnis nei 10 metrų, miestuose ir kaimų gyvenamosiose vietovėse žmonių įveisti dekoratyviniai želdiniai (dekoratyvinės medžių ir krūmų grupės, skverų, parkų, kapinių želdiniai, namų valdose ir komercinės paskirties teritorijose esantys želdiniai nepriklausomai nuo jų ploto), miško masyvuose įsiterpusios didesnio nei 1 ha ploto žemės ūkio naudmenos, o miestų teritorijose, kurios nepriskirtos miškų ūkio ar rekreacinių miškų paskirčiai, ir mažesnio ploto žemės ūkio naudmenos, bei žemės ūkio naudmenos, besiribojančios su namų valdomis, ir kitos paskirties žeme.